

Därtill kommer kortformen *Ole* i G 21 och 36. En kvinna med namnet *Oluf* (isl. *Olof*) omtalas i S 34. Utan tvivel beror namnets popularitet i främsta rummet på den starka utbredning, som kulten av S:t Olav har fått på Gotland. Han hade grundat den kristna kyrkan på ön, och han var därför landets apostel och skyddshelgon. Hans gestalt har i hög grad fängslat folkfantasin; om en rik tradition vittnar berättelser i Gutasagan och i Strelows gutniska krönika (1633). Se härom *Svenska landskapslagar* 4 (1943), s. 293, 306 f.; jfr också N. Lithberg och E. Wessén, *Den gotländska runkalendern 1328* (1939), s. 98 med där cit. litt.

Intressant är inskriftens formulering: »Olav ... har gjort oss». Stenarna tänkas själva meddela detta till den vandringsman, som undrande och dröjande har stannat inför de vackra portstolparna och deras runor. Liknande uttryck finnas på flera gotländska gravhällar och även i andra runinskrifter; se härom G 3 med där anförda exempel.

9. Storms, Vamlingbo sn.

Litteratur: L 1857, S 194. J. H. Wallman, *Öländska och gothländska fornlemningar*, 1830 (ATA).

Avbildning: Wallman, teckning (a. a. fig. 2; även i Liljegren, *Fullständig Bautil*: L 1857).

Inskriften fanns enligt Carl Säve »å en grindstolpe af sandsten vid Storms gård» vid landsvägen ett stycke N om Vamlingbo kyrka. Säve hade granskat den år 1844. Tidigare (1830) hade den iakttagits och avbildats av lektor J. H. Wallman: »Sandstenspelare med figurer i bas-relief och runor; vid Storms.» Höjd över marken 5 fot, bredd $\frac{3}{4}$ fot. — L 1857: »På en pryddlig uthuggning vid öfra ändan af en fyrkantig stolpe af sandsten.» — Senare uppgifter saknas, och den ornerade och runristade stenstolpen har förgäves eftersökts av v. Friesen 1923 och av Wessén 1944 och 1961. Ingen på gården har sett den eller känner till, att den någonsin skall ha funnits. En huggen stolpe av sandsten står visserligen vid Storms på s. sidan av avtagsvägen västerut till Bilds och Kastele, vid infarten till en plats utanför ladugården. Men den saknar alldeles spår av ornering och runor och kan därför knappast vara den av Wallman tecknade.

Inskrift (enligt Säve):

... k : stulpa : aḱs (el. aḱs) nano ...

»... stolpe (el. stolpar) ...»

Wallman har läst: ... k : stulpa : aḱs - n -.

10. Vamlingbo sn. Nu i Statens Historiska Museum.

Pl. 88.

Litteratur: SHM Inventarium 1887, nr 8329; H. Pipping i VHA Akad:s Månadsblad 1900, s. 60; E. Brate, *Svenska runristare* (1925), s. 131.

Äldre avbildning: Konturteckning 1/1 i SHM Bil. till Inv. 8329: 4.

Ringspänne av brons, med runor inristade på baksidans plan. Enligt uppgift funnet i Vamlingbo sn, inköpt jämte några andra fornsaker till Statens Historiska Museum i jan. 1887. Inv.-nr 8329: 4.

»Ett slutet ringspänne af brons, väl bibehållet. Ringens öfversida trefasetterad, slät, utan ornament, endast vid 'föreningsstycket' en svagt graverad, uddig linie utefter kanten. Vid den egentliga ringens ändar två uppstående, korta, runda tappar. — Baksidan plan, slät, med fint inristade runor nästan rundt hela spännet. Flera äro emellertid bortnötta af nålen och några äro utplånade (till största delen) genom att ergen afskrapats ... Spännet betäckt med fin, grön, svagt glänsande erg. Ringens tjocklek vid midten 0,3 cm.; föreningsstyckets 0,2 cm. Nålens längd (oberäknadt böjning och spiral) 5,8 cm.»